

وان د رومانیدا لبه رچا هاتیه وهرگرتن و ههروهسا لبه رچا قوه رگرتنا دورهیل و رهنگی چیروکی و به رفره هیا ده می ژی، خوبایه؛ هه ر ژ به ر قی چهندی، نه و چه مکی کوی شین ژ وان کورته چیروکه کی دروست بکه یین، شیانی به رفره هیا چه مکی رومانی نینه و ناچیته د چوارچووقا رومانیدا.

(فرانک ئوکانییر _ نقیسه ری ئه مریکی ب ره گه ز ئیرله ندی، ۱۹۰۳ _ ۱۹۶۶) ژ بو جیا وازیا دناقبه را کورته چیروک و رومانی، کورته چیروکا (ساکو/ قاپیت) (گوگول) ی وهک نمونه دئینیت:

× رومان پیگیره کو ریبه وهکی ژ ههست ب ئیکه تی بوونی، دناقبه را خوبه ر و که سایه تیین چیروکی دروست بکه ت. کهس نه شیت ژ کارمه نده کی ریشه به ریبه کی ل ژیر ناخی (ناکاکا کی نیچیچ) کورده شنقیسان پاکنقیس دکه ت و ته نها پیوستیا ب ساکوبه کی هه بوو، رومانه کی پیک بینیت. ههروهسا کهس نه شیت ژ سه روبه ری زارویه کی ل ژیر ناخی (تامی تامپکینز / Tommy Tompkins) کو ناخی، پاری وی یی بری، رومانه کی بنقیسیت.

د هه ر رومانه کییدا، ب لایه نی کیم ئیک ژ که سایه تیان پیوسته ده بری هنده ک ژ لایه نی که سایه تیین خوبه ری؛ وه کی د هزرا وی ب خوه دا هه ی، بیت... و نه ژ ریبه وا هه ستا ئیکه تی، هه رده م به ر بوچوونه کا گشتی ژ سروشت و ئاسایی بوون گشت جفاکی دچیت و په یوه ندیا هه قالینی و دوژمنایه تی سه باره ت ب وی دروست دکه ت. خه لک هند نه ئاسایینه کو پیکولین که سایه تیین ب قی رهنگی ژ بوژیانی د وی جهی کو نه و ب جیهانا ئاسایی لقه له م دده ت، ئاسایی و سروشتی بوونا وی هه تا وی رادییه کو خه لک به ره قانیی ژی دکهن، ببتبه تشته کی نه مومکن.

د رومانه کییدا، ب تنی قاره مانه ک نینه، به لکو قاره مانما و نیمچه قاره مان ژی یین هه یین. خو نه ز دقیا بیژم کو بیی هزرا کومه لگه هه کا ئاسایی و سروشتی شیانی دروست بوونا رومانی نینه. نه ز هایداری هه بوونا هنده ک نمونامه کو ره دداتی بوچوونی دکهن. لی ب شیویه کی گشتی دقیاب بیژم کو بوچوونا من ب تمامی یا دروسته...

لی سه باره ت چیروکا (ساکو) و پتربا وان چیروکین کو نه زل دویش دچم، نه ژ خاله لسه ر ناسه پیت. د چیروکا (ساکو) دا نه و که سایه تی کو خوبه ر دگه ل وی هه ست ب ئیکه تی و هه فگرتنی بکه ت، تیدا نینه، ژبلی وی که سایه تی بی ناڤو نیشانی ترسیایی کو نقیسه ر نیشا مه دده ت. د قی چیروکییدا هیچ دیمه نه ک ژ جفاکی کو که سایه تییه ک بشیت خوه پیقه گری بده ت و وی ب تشته کی سروشتی و ئاسایی بزانی، نینه. د قه کولینین چیروک نقیسیدا، نه م وی ب رومانا بی قاره مان

ناڌ دکهین؛ ب راستی کورته چیروکی چ
 جاران قاردهمان نه بوویه. ژ بلی هندی کورته
 چیروکی گروپهک ژ خه لکی خوهلی سهر
 و بی شیان / Submerged دناخفن.
 نهڤ خه لکی خوهلی سهر و بی شیان ژ
 نقیسه ره کی بو نقیسه ره کی دی و ژ جیله کی
 بو جیله کی دی، تاییه تمه ندین خوه دگوهرن.
 رهنگه نهڤ خه لکه، کارمه ندین به رهه مین
 گوگول ای بن. خولامین (سرف) د به رهه مین
 (تورگینوف) ی، پویچین چیروکی (گی دی
 مویاسان)، دختور و ماموستا د به رهه مین
 (چیخوف)، گوندین چیروکی (شیرفود

نه ندیرسون)، نه وین کو هه ردهم د خه یالا ره قینینه."

ئیک ژ پیناسه یین کو بو کورته چیروکی داناین، نه قهیه کو د کورته چیروکیدا،
 نقیسه ر دویشچوونا کاریگه ریبه کا ئیکگرتی دکهت و دقیت قی چهندی
 بگه هینیتته خوینهری.

وه کی چیروکا (زهلامی گیله کی) کو نقیسه ر کاریگه ریا ئیکگرتیا چیروکی ژ
 سه روبه ری ره وشتی و روحیا زهلامی گیله کی دنافرینیت و پیکولی دکهت قی
 کاریگه ری ب قه گوهریزیتته خوینهری؛ لی نه و تشتی رومان نقیسه یین وه کی
 نه حمه د مه حموود) یان (مه حموود دۆلهت ئابادی) د (جیران) و (کلیدر)
 دا، وه کهه ڤکرنا کاریگه ریین جورا و جور و ئیکگرتی کرن و دانپینانا وانه.

د کورته چیروکیدا، که سایه تییه ک دگه ل که سایه تیین دیترا، (زهلامی گیله کی)؛
 یان که سایه تییه ک دگه ل خوه (زیندی ب چال)؛ یان که سایه تییه ک ب هزر
 و بیره کی (داش ئاکول)؛ یی مژویله. یان جیهان بینی و تیگه هشتنه ک دگه ل
 جیهان بینی و تیگه هشتنه کا دی (جهژنا پیروز) و هردگرن. د رومانیدا که سایه تی
 یان که سایه تیین چیروکی ب گشت ژیاننی وه کی پتربا رومانین کلاسیکی، بو
 نمونه (دییقید کاپیرفیلد) (چارلز دیکنز / نقیسه ری ئینگلیزی، ۱۸۱۲ -
 ۱۸۷۰) یان چه رکه ک ژ ژیا نا روی ب روی بوونی، وه کی رومانین (چاقین وی)
 و (جیران) و ..."

هه ر ژ بهر هندییه کو پتربا که سایه تیین روماننی ل دویمایه کی، نه نه وین ل
 دهستپیکینه و ب گشتی یین تووشی گوهرینی بووین [بهراورد که سایه تیینی]

خالد) ل دهستپيكا رومان (جيران) د گهل كه سايه تيبى وى ل دوياهيكي . [ههروهكى (فيرجينيا وولف / نقيسه رى نينگليزى ، ۱۸۸۲ _ ۱۹۴۱) دبئيرت : " د رومان كه سايه تياندا ، ل گه نجاتيبى دهست پى دكهن و هيدي هيدي پير دبن . نهو ژ رويدان و ديمه نه كى ، دچنه رويدان و ديمه نه كا دى و ژ جهه كى دچنه جهه كى دى . " ۱

(ئيچ . ئى . بيتس / نقيسه رى نينگليزى ، ۱۹۰۵ _ ۱۹۷۴) د وى باوه ريدايه كو دروست بوونا كه سايه تى و به ره ق پيش چوونا وى دگهل ده مى ، هه ردهم ليدان و ده مارين رومانى بوويه و رهنكه هه ردهم هوسا بيت .

لى د كورته چيروكيذا ، پيوست ناكه ت كه سايه تى دگهل ده مى به ره ق پيش بچيت . كه سايه تيان پيوستى ب پير بوونى نينه . چى دبیت كورته چيروكى هه ر د بنه رتدا چ كه سايه تى نه بن . رومان بى كه سايه تى ، خوينه رى د وهستينيت و مه له لى بو دروست دكه ت . نه خوهدشتر ژ قى چهندي نه وه كو كه سايه تى يان كه سايه تيبين كورته چيروكى چ جار ان نه ئاخفن ؛ لى دگهل هندي ژى گه له ك كورته چيروكىن سه ركه فتي بين هه مين كو كه سايه تيبين وى ب هيچ رهنكه كى نا ئاخفن . نهو رومانين كو كه سايه تيبين وى د بى ناخن و چ جار ان باس ل جه و ده مى وان ناهيته كرن ؛ خوينه رى ماندى دكهن و وه لى دكهن كو شيانين به رده و اميا خواندنا وى نه مينيت ؛ لى گه له ك ژ كورته چيروكىن سه رنجرا كيشين هه مين كو كه سايه تيبين وان بى جه و ده من و د بى ناخن و وه ك ناخن گشتى (كچ) ، (كور) ، (زه لام) ، (ژن) ، (ريفينگ) ، (زي ره قان) ، (دز) ، (قاچاقچى) و ... هتد ، باس لى ده يته كرن و ژ بوجه و مه سكه نين وان مفا ژ چه مكين گشتى وه كى (جادده) ، (مه زرده) ، (خانى) ، (ليقا ده رباى) و ... هتد ، ده يته و ه رگرتن .

رومان نقيس كه سايه تى يان چهندين كه سايه تيان ده له بئيرت و وان دئبخيته د سه روبه ر و جهه كى كومه لگه هى ؛ پشتى هينگى و ژ نه نجامى هه قركيبا دنا قبه را وان كه سايه تيان و ژ به ر ليكدان و تيكه لى دگهل كه سايه تيبين وى كومه لگه هى ، رويدانين رومانى دروست دبن .

رويدانين رومانى ب خوه ژى رهنگه دانه كا هه ي كو كار بگه ريبى لسه ر كه سايه تيان دكهن و وان دگوه ربیت و رومان ب وان گوه ربان دروست و ته مام دبیت و د نه نجامدا رومان نقيسى رومان خوه يا ئافراندى . بو نمونه ده مى (خالد) ده يته راکيشان ، كه سايه تيبى رومان (جيران) ؛ دچيته د بنگه هى پوليسان و ژ و بربى په يامه كا گرته كا سياسى ژى ده رده كه قيت ؛ ژيانا كه سايه تيبى سه رده كيبى رومانى ده يته گوه ربين و رومان دچيته سه ر ريكه كا دى .

ژ بو نقیسه ری کورته چیروکی، نه ف پیوستی و دهلیقه و شیان نین. د چوارچووقا کورته چیروکیدا چ جاران سه رجه می ژيانا که سایه تیه کی ناهیتته لیکدان؛ ب بوچوونه کا دی، د رومانیدا دهلیقه ژ بو به رفره هکرن و په روره ده کرنا که سایه تیان و دویشچوونا هویر بو ره گه زین (پلات / گری plot) و دورهییل و رهنگی چیروکی یان په روره ده کرن و به رفره هکرنا فان هه ر سی ره گه زان، بی هه ی؛ لی د کورته چیروکیدا دهلیقه ژ بو فان جوره به رفره هیان نینه.

د کورته چیروکیدا، که سایه تی به ری هینگی بی هاتیه په روره ده کرن و خوه ل سه ر پی خوه گرتیه و ل پیش چاقین خوبه ری چاقه ری، مژویلی کاره کییه کوره نگه نه و کار گه هشتیه لوتکه و هه ست و خالا قهیرانا خوه و یان ژ مژویلی کاره کییه کو به ری هینگی بی روی دای لی نه گه هشتیه نه نجامین خوه بین دویمایه کی.

که سایه تیبی (داش ناکول) به ری هینگی بی هاتیه په روره ده کرن و لسه ر پی خوه یه و نه م ژ رابردوو و گوهرینین هزری و مه عنه و بین وی د بی ناگه هین. نقیسه ر ب شروقه کرنین کورت، هندک جارن پیزانینان ژ تایبه تمه ندین که سایه تی و روح به رزی و مه عنه و بیا وی د رابردوودا، دده ته مه؛ لی چ جارن ریره واپیکهات و گوهرینین که سایه تیا وی د رابردوودا نیشان نادهت، چونکی د کورته چیروکیدا پیوستی ب قی چه ندی نینه و که سایه تیبی (داش ناکول) به ری هینگی هاتیه دروست کرن. چیروک ده مه کی قهیرانی و نازکدا دانیته پیش چاقین مه و کریارین سه رقه یی و رهنگه دانین که سایه تیا وی نیشان ددهت. نه م دبینین کو (داش ناکول) مژویلی هه فرکییا هزره کییه و د گهل خوه دنا خفیت و نه قیت رابردوویا خوه پویچ بکته و ب بوچوونا خوه کاره کی نه مردانه بکته و خیانه تی ل وی نه مانه تی بکته. نه ف هه فرکیا دهروونی هند به ره ف پیش دچیت کو کاره ساته کی دروست دکته.

د کورته چیروکه کا بی وینه دا، ده م ب هیچ رهنگه کی بی بها و بی کار نامینن چونکی ساقت بوونا ده می به ری نه ویی دروست بووی و ل ده می کو چیروک بی به رده وامه ده م لقوق و داهینه ره. ده م دروستکه ری رویدان و نه گه رین کامل بوونا جهسته و پیکهاتا چیروکییه.

رووگه

وهرزیه، پویته ی د ده ته شه کولین و
وهرکیرانین مرقایه تی و زانستی

ژماره 4 بهارا ۲۰۱۲

۱۷۰

ب بوچوونه کا دی، بهرده وامی ول دوئیف نیک هاتنا ده مان، بههرا پتر د کورته چیروکیدا دهیته پاراستن و نقیسه ر مفای ژئی وهر دگرن. ب راستی ده مین رویدانان ل دوئیف نیک یین هاتینه ریز کرن کو چیروکئی بگه هیینه لوتکه ی و دبنه نه گهری فه کرنا گری و نهو تشتی نقیسه ری چه ز لی هه ی. بو نموونه د چیروکا (زهلامی گیله کی) دادهم، دروستکه ر و تافرینه ری چیروکیه. هه لبهت نه ؤچه نده مه رهم پی نه نهوه کو دقیا کورته چیروک هیلک بیتن. نقیسه ر دشیت ل دوئیف پیوستیا (گری) ی، ل دوئیف چه زا خوه ریزه ندیا فه گیرانین ده مان نیک بدهت و چیروکین بی هیلی دروست بکهت.

کورته چیروک وهکی بشکوژه کییه کو کولیلکی د ناخی خوه دا په روه رده بکهت، نهو کولیلکا کو دی بیته فیقییه ک و داره ک و به ره می بدهت؛ لی خوبه ری رومانئی ژ دهسپیکئی، بینه ری چاندنا توفی ان شتلی داره کییه و به ره می وی ل دویمایه کی دبینیت. هه لبهت چه مکی قئی لیکچواندنئی نه نهوه کو گشت رومان فه ره ژ دهسپیکا زاروکینیی، که سایه تی یان که سایه تیین خوه ب تافرینیت. (هه رچه نده هنده ک ژ نقیسه رین مه زن وهکی) چارلز دیکینز (نه ؤچه نده یین نه انجام داین. وهکی د رومان (دیقید کاپیر فیلد) کو ژ دهسپیکا ژ دایک بوونا که سایه تی چیروکئی هه تا دویمایه کا ژیی وی یی هاتیه وینه کرن.)، به لکو مه رهم پی نهوه کول وی ده می رومان، دهست پی دکهت کو که سایه تیین چیروکئی د جه و ده مین تاییه تین وینه کربدا ژ دایک دبن و رومان سه رده مه کی یان گشت سه رده مین ژیا نا وان دئیخیته پیش چاقین خوبه ران و دویراتی و به رفره هی و به ربه لاقیا ژیا نا تاک تا کین که سایه تیان نیشان ددهت.

لی کورته چیروک وهکی ده رازینک یان چه ندین ده رازینکانه کو لسه ر ژیا نا که سایه تییه ک یان چه ندین که سایه تیین چیروکئی و بو ماوه یه کی دهسپیکان و دیار کری دهیته فه کرن و وی ده لیقی دده ته خوبه ری کو ژ وی ده رازینکی یان وان ده رازینکان، به ری خوه بده ته دویراتی و ان رویدانین دهیته رویدان؛ ب بوچوونه کا دی کورته چیروک برویسییه که ، دکه قیته سه ر رویدانان و ل ژیر رونا هیا وی خوبه ر ب تنی دشیت که سایه تیا چیروکئی د چوارچووقا ته نگا ژیا نا خوه دا ببینیت.

کورته چیروک یی هاتیه لیکچواندن ب نه قینیی کو ژ نیشکه کیفه روی ددهت، زال دبیته سه ر هزر و بیرین خوبه ری و داگیر دکهت.

کورته چیروکئی به رفره هییه کا سنوردار و دیار کری هه یه کو ته رکیزی لسه ر لایه نه کی دیار کری و بتنی ژ لایه ن و ره گه زین رومانئی دکهت؛ ب راستی نه ؤ لایه نه یان ره گه زی جودا بووی ژ رومانئی، نهو ب خوه دی سه ر بخوییا خوه

کورته چیروک

روگه ه

وهرزیه، بویته ی د دهته فه سکولین و وهرگیرانین مرؤقابه تی و زانستی

ژماره 4 بهارا 2012

وهرگريت. كورته چيروك بتنى سازه كه و رومان سه مفونيبه ك و كومه كا سازه.

نقيسه رى كورته چيروكى، پرته كا ژيانى ژ بو دهستپيكا كارى خوه دهه لبرتريت و نه گهر د قى هه لبرتريت خوه دا تووشى شاشيى بيت؛ ب هيچ رهنگه كى نه شيت كورته چيروكه كا سه ركه فتى ب نقيست.

ب بوچوونا (فرانك ئوكانير) ي د پهرتوكا (دهنگى بتنى) دا نقيسه رى كورته چيروكى پيوسته هه ردهم خاله كى ژ ژيانى بو خوه ب هه لبرتريت. هه ر نه هه لبرتريت نه رهنگه روخسار و پيكا ته كا نوى ژ كورته چيروكى نيشان بدهت، هه روه كوچى

دبيت نقيسه رى كورته چيروكى تووشى شكست و ناؤميدى بكهت.

× كورته چيروك، ل دويف گرنگيى، پرته كه ژ رويدانين هه لبرتريت. نقيسه ر د جهى دهستنيشان كرى و ده مى دهستنيشان كرى دا دهيتته د رويدانيدا؛ ل قيرى نه و نازاديين د رومانيدا هه ين، نين و دقيا قاره مان، چيروكى د ده مه كى كورتدا بگريت و ب بوچوونا من [جان چيثير، نقيسه رى نه مريكى] (ئوكانير) ي دقيت بيژيت: ×

× ده مه كى ژ قهيرانا ژيانا خوه × بگريت. چيروك كوب دويمهيك هات، ژيانا قاره مانى ئيدى نه وه نه وه بهرى رويدانى هه بوو. مه زنا هيا كورته چيروكى ژى هه ر يى د وى دويفچوونا سه رنجرا كيشا ده مان؛ وه كى كاميرا ته له فزيونه كى د ياريا ته پايى دا. رومان وه كى كاميره كييه كو د گشت مه يدانا يارى دلقيتن و هه مى ديمه ن و يارى كه ران نيشان ددهت و ژ نيشكه كيئه، ل دويمهيك يان ناقه راستا مه يدانى، دى لسهر سه روچا قين تور و تيكچوويى يارى كه ره كى راوه ستيت.

ب بوچوونا من، جيا وازيا رومانى ژ كورته چيروكى ژ قى جوربيه. هه ر نيك ژ جهى خوه دا، رولى خوه يى تايبهت هه يه. دگهل هندى ژى، نه زب خوه وه ك نقيسه ره كى كورته چيروكان، هه ژيكه رى نيچيرى فان ده مين كورتم، ده مين كه شفكرنى.»^۲

من دقيت ژ وى تشتى هاتيه گووتن، نه نجامه كى وهر بگرم كو نقيسينا كورته چيروكى، مه ترسيه كه و پتريا نقيسه ران ژى دان پينان ب گرنگيا قى بابته تى

کرینه. (فرانک ئوکانییر) د وی باوه ریډایه کو نقیسه ری کورته چپروکی، ژ روماننقیسه کی، نقیسه رتره و پتر هونه رمنده و رهنکه پتر شانو نقیسه که چونکی نقیسه ری کورته چپروکی کی مترل دور شروه کرن و وه سفکرنی دزقریت و پتر پوبته ی دده ته لقین و کاری.

(فاکنییر) نقیسه ری مه زنی نه مریکی و خودانی خه لاتی نوییل کو هنده ک شاکار د بواری رومان نقیسه ری لسره ده می مه دا یین ژ خوه بجه هیلاین، د چاچی که فتنه کیدا دانپینانی ب هندی دکه ت هیقیا وی نه و بوویه کورته چپروک نقیسه کی باش با لی چونکی نه ژ نارزه وویه نه هاته دی، مژویلی روماننقیسه ری بوو. کورته چپروک شیوازه کی هونه ری نازک و ته مامه و سهره ده ری دگه ل هه ست و سوزین گه له ک به رفره دکه تن.

× روماننقیس، ب تایبه تی روماننقیسین دویمایه کا ده کا سه دی بیستی ل نه لمانیا و هنده ک ژ روماننقیسین نهو یین نه مریکی، هزر دکه ن خوبنه ر بوونه وه ره کی برسییه کو دی شی ی هه می جوړه گلیشه کی بده یی. ل ده ستپیکا چپروکی دی نقیسه (پینجشه مبی نه و روژ بوو کو زیده گافی لسره هاتیه کرن) پشته هینگی، به شه کی جوان و سهره نجراکیش ژ رویدانان ب هه می جوړین په راویز و نارازیان، دی پیک نینیت. خوینه ژ دی خوینیت و به ره ژ پیشقه چیت، دی خوینیت و جاره کا دی دی به ره ژ پیشقه چیت هه؛ رهنکه سیسه د لا په ره، رهنکه چوارسه د لا په ره، هنده ک جاران ژ ی هه شت سه د لا په ره، بی راوه ستان. د کورته چپروکیدا، کار نه هوسا یا ب ساناهیه، تود هه ره په یقه کا د نقیسه، د نا ژ جهرگی رویدانیدا بی. هه می کارین وی پیوسته ساف و روهن بن، لیکدایی و شدیایی بیت. ب بوچوونا من دی هستیان هوپر که ت. »^۳

گه له ک ژ روماننقیسان، رومانین سهرکه فتین خوه گریدایی ب وان کورته چپروکان زانینه کو به ری هینگی یین نقیسه یین و پتریا نقیسه ری کورته چپروکی به ر ب رومانیه چوون؛ رومانین وان ژ لایی قه باریه د به رئاقل و گونجایی بووینه و پیکولا کری کو هندی د شیان دا بیت تشته کی بنقیسن کو جوهه را بابته تی نیشان بده ن.

× کورته چپروک بو روماننقیسه یی باشتین ریکه ژ بو فیروون و په روه رده کرنی. چون دی وی مه جهور که ت گشت تشتن نه پیوست و زیده لا بده ت. مه رومانه کا هه ی کو سی لا په ره یین ره ش کرین، ژ بو هندی کو بیژیت فلان که س سو باری ناسانسوری بوو و دگه ل ناسانسورچی گه له ک تشت گووتن و گه له ک تشت گوه لی بوون. نه ز هزر ناکه م کو نه و نقیسه ری فیرونی شیوازین کورته چپروکی یه و ب قه کرنا رهمزین چوونا د نا ژ جهرگی رویدانان و فیرونی هه می پیچ و په نایین قه کرنا

کورته چپروک

روگه ه

وهرزیه، پوبته ی د دمه فه کولین و ودرکیرانین مرؤقابه تی و زانستی

ژماره 4 بهارا ۲۰۱۲

۱۷۳

رہمزان بوویہ؛ ہہ قساری ہہ لہبژارتنی ژ دہست بدہت و تووشی تہ لہہ کا ہوسا بیت و بکہ فیتہ تیدا.»^۴

گرنگترین روخسارین ہہ قپشکین کورته چپروک و رومانئ کورته چپروک و رومان، ہہر دوو بہہرا پتر دہربری ہہ قپکیا کہ سایہ تیپہک یان چہند کہ سایہ تیپہکانہ دگہل ہیزین سروشتی یان جفاکی و شیوہین ژیانہ خہلکی ل کومہ لگہہین جوراوجوردا نیشان ددہن و پہسہندا ژیانہ کہفن و نوی شروقه دکہت و راستیہ کا لہر چاؤ و ناسراو دی دانیتہ ہہ مہر راستیہ کا زہینی و نہ ناسراو. کہواتہ ہہر کورته چپروک و رومانہک ہندہک جارن قان پہسہند و ہہ قپکیان، جودا یان ژی ب ہہ قرا باس دکہت. لی بہہرا پتر جہخت لسہر پہسہند و ہہ قڈژیی دہیتہ کرن و پہسہندی دیتر دہینہ پہراویز کرن. ہہ قپشکیا سہرہکی و گشتیا کورته چپروکی دگہل رومانئ ب شیوہکی گشتی تہوین خوارینہ:

1. پلات / گری:

نہخشہ، پلان یان نمونا رویدانانہ د چپروکیڈا و چہوانی و بوچیا رویدانان د چپروکیڈا نیشان ددہت. ب بوچوونہ کا دی، گری رویدانان د چپروکیڈا، وہسا ریک دئیخیت و لیک ددہتہ قہ کو د دیتنا خوینہ ریدا لوژیکانہ دہیتہ پیش چاؤ؛ ب قئ چہندی گری ب تنی ریکخستن و بہردہوامی دانا رویدانان نینہ، بہلکو سہرجہمی ریکخستی رویدان یان سہروبہر و جہانہ. ب راستی، گری قہ گواستنا رویدانانہ ب پشت بہستن ب پہیوہندیین علت / تہ گہری و معلولی د ہہر بہرہمہکی تہدہبی نیشان ددہت؛ ہہر رویدانہک ژ بہر چ روی دایہ و پشتی وی ژی چ رویدانہک و بوچی دی روی دہت؛ ب قئ چہندی گری پہیوہندی د ناقبہرا رویدانین چپروکی ب شیوہیہکی مہ عقوول ریک دئیخیت و جینگیرکہرہکہ کو نقیسہر لسہر بنہ مایی وی رویدانان ریک دئیخیت.

(ئی. نیم. فورستیر) ژ بوگری، چہوانی و پیناسہیہکی دانای کو دیار کرنا وی ژ چپروکی ب ساناہی لی دکہت. (فورستیر) د وی باوہریدایہ کو رویدان و (وقایع) دقیا ژ ہہ ق دروست بن و پہیوہندیہ کا لوژیکی و تہ گہری دگہل ہہ ق ہہ بیت، ہہتا کو گری دہیتہ وجودی.

(فورستیر)، ب قئ رہنگی پیناسا گری دکہت:

× چپروکی، وہک قہ گواستنہ کا زنجیرہیی ژ رویدانان کول دویف ٹیک ہاتنا دہمی ہاتبیتہ ریکخستن، پیناسہ کری، [گری] ژ قہ گواستنا رویدانانہ

روگہ

وہزیہ، بویتہی د دہتہ قہ سکولین و وہکیرانین مروقیاتہی و زانستی

ژمارہ 4 بہارا ۲۰۱۲

ب پشت بهستن ب نه گهر / موجبیت و په یوه ندیا (علت و معلول):
 " شاه مر و پشتی هینگی شازن مر. " نهغه چیروکه که. لی " شاه مر و پشتی
 چنده کی شازن ژبه ر خه مه کا زیده مر. " [گری] یه. د قیریدا ژی ل دویف نیک
 هاتنا ده می بی هاتیه پاراستن لی ههستا نه گهری لسهر زاله؛ یان ژی " شازن
 مر و کهس هایدارای چه وانیا مرنا وی نه بوو ههتا کو پشتی هینگی دیار بووی ژ
 نه گهرین خه مین مرنا شای بوویه. " نهغه [گری] یه و زیده باری نه پنییه کی، و
 نهغه شیوازه که کو دشین ب باشی به رفره بکه مین، چونکی ل دویف نیک هاتنا
 ده می تعلیق دکهت و هندی د شیانین سنورین وی دا بیت خوه ژ چیروکی دویر
 دکهت. "

ره گه زین پیکه پینه رین گری:

A. ب زه حمهت نیخستن / Complication

ب هه قچوونا رویدان و هندهک تشتانه کو گرییا چیروک و شانونامه و فلمناما
 به رفره دکهت؛ ب بوچوونه کا دی سه روبهر و جهه کی ب زه حمه ته کو هندهک
 جاران ژ نیشکه کیغه خویا دبیت و بهرنامه و ریواز و جوری دیتنا هه بی،
 دگوهریت.

د چیروک و شانونامه و فلمناماندا ب زه حمهت نیخستن بریتیه ژ تاییه تمه ندین
 که سایه تی و پشکین سه روبهر و جهانه کو هیلا سه ره کیا ب زه حمهت نیخستن
 سه ریکو بننیک دکهت / تیک ددهت. د چیروکیدا پشکه که ژ قه گیرانی کو د
 ناقدان کارب هه قدهینه گری دان و دبیت نه گهری هندی کو چیری هیزین هه قبه ر
 به رفره دبیت. بو نمونه: د کورته چیروکا (نافرته دهلال)، به رهه می (ویلیام
 مارچ / نفیسه ری نه مریکی)، ده می (جو هینکلی) بروسکه ی و هر دگریت، ب
 زه حمهت نیخستنا ده ستپنکیا چیروکا یی رویدای و بروسکا دووی ب زه حمهت
 نیخستنا دووی، دروست دکهت.

B. چیری هه فرکی / Conflict

نیک ژ گرنگترین ره گه زین پیکه پینه رین گرییه و بریتیه ژ هه قبه ریا که سایه تیان
 یان هیزان دگهل هه ق. د چیروک، شانونامه و فلمناماندا، هندهک جاران
 که سایه تیه ک دکه قیته د جقاتا ناقه ندیی دا و نه قاره مان یان که سایه تی
 سه ره کی دی دگهل وان هیزین کوب دژی وی رابوینه و یان ژی پیچه وانیه وینه،
 مژویلی هه فرکی بیت و شیوه یی دوو دلیی د چیروکیدا دروست دکهت و چیروکی
 به ره قه ران یان خالا لوتکی بهت و د چیروکیدا هیته قه کرن.

چری، رهنکه ژ لیکدان یان هه قبه ریا که سایه تی هکی دگهل خوه، یان دگهل

که سایه تیه کی دی، یان هزرهک دگهل هزرهکا دی و یان جیهانبینیهک دگهل جیهانبینیهکا دی، دهیته وجودی.

C. شیوازی دوو دلیی:

ب بهرفرههیا گری، دهست ب شولیا خوبه ری زیده تر دبیت و ههزو مه رهقا وی ژی بو دویشچوونا رویدانین چیروکی پتر دبیت.
 که سایه تیه کی سهره کی یان ئیک ژ که سایه تیه کی چیروکی بههرا پتر هه قخه می و لایه نگریا وی بهره قخه رادکیشیت و خوبه ر ب پاشه روژا وی دهیته گریدان.
 هه ر نه قخه گریدانه سه بارهت نه نجامی کاری وی که سایه تی، نه وی دئیخیته دنا قخه شه پرزهیی و چاقه ری بوونی و نه قخه چنده ب شیوازی دوو دلیی دهیته نیاسین.
 ب بوچوونه کا دی دوو دلییه کو نقیسه ر ژ بو رویدانین خوه یین ناماده بو کامل بوونی، د چیروکا خوه دا د تافرینیت و خوبه ری ب تاره زوویا به رده و امی دانا چیروکی هان ددهت و ههزو تاره زوویا وی د تازرینیت.
 ب شیوهیه کی گشتی دوو دلی، رهنگه ب دوو شیوهیان د چیروکیدا خویا ببیت.
 ئیک نه وه کو نقیسه ر نه بینیه کا سهرمورد چیروکیدا باس بکته و گری یا قه کته و سهروبه ره کی نه تاسایی دروست بکته، ب شیوهیه کی کو خوبه رل به ندا شروه کرنا وی بیت. وه کی چیروکین پولیسی و تاوانین رویدانی. یان ژی که سایه تی یان که سایه تیان، چ ژن و چ زه لمان ب ئیخیته د سهروبه رکی ب زه حمه تدا؛ ب رهنگه کی کو که سایه تی د ناقبه را دوو کریار یان دوو ریکاندا، پیوسته ئیکی ب هه لبریت و هندهک جارن نه قخه هه ر دوو کار و ریکه ژی نه دخوه ستینه و هه لبریتنا ئیک ژقان دوو ریکان، سهرنجا خوبه ری پتر رادکیشیت و خوبه ری ب خوه قه گری ددهت. پتریا چیروکین شاکارین جیهانی، شیوازی دوو دلیی تیدا هه نه.

D. قهیران / Crisis:

خاله کا کو هیزین هه قبه ری ئیک بو جارا دویماهیکی دگه هه نه ئیک و رویدانا چیروکی دگه هینه لوتکی و دبنه نه گه ری گوهرینا ژيانا که سایه تی یان که سایه تیه کی چیروکی و گوهرینه کا جیگیر د کریارا چیروکی دروست کته. نه قخه گوهرینه دی شیت د لایه نی باشته یان خرابتر کرنا سهروبه ری و جیگیریا که سایه تی بیت و کار و کریاری ب راوه ستینیت یان سهروبن کته.

E. لوتکه / Climax:

روغیه، پویتهی د دهته شه کولین و ویرکیرانین مروقیه تی و زانستی

ژماره 4 بهارا 2012

دهمه که د کورته چيروک، رومان، شانونامه و چيروکين هوزانکيدا، کو قهيران بگه هيته دويماهيک هه قبهري و هه قدژيي و نه جاما وي قه کرنا گرييي بيت. خالا لوتکا چيروکي، نه جامين لوژيکانه يين رويدانين بهرينه و وهکي ئاقه کييه کول بن عهردی دچوو و يا قه شارتيه و چوونا ئاقی لسهر عهردی دويماهيک نه هاتنا وييه.

لوژيکا ب ريقه چوونا رويدانين چيروکي ژي رهنکه ژ بو خوينهري د بهرزهبن و نه بينيت؛ لی دهمی دگه هيته نه جاما دويماهيکي، خوينهري وي چه ندي په سه ند دکهت. رهنکه بهر هه مهک گه لهک لوتکه هه بن و لوتکه يهک ژ يين ديترب هيزتر بيت؛ هندهک جارن نه لوتکا ب هيز بهري يين دی دکه قيت.

F. قه کرنا گريي / Denouement, Resolution :

دويماهيک / سه رنه نجا، سه روبهري و جيگيريا ئالوزيان نه جامين دويماهيک زنجيره رويدانانه و نه جامي ئاشکه را کرنا نه بينيان و معما و نه مانا ژ هه ژ نه گه هشتن و دويماهيک ئينانا چاقه ريبی د قه کرنا گريين دويماهيکا / چاره نقيسا که سايه تي يان که سايه تين چيروکي ديار دکهت و نهو هايداري سه روبهري و جيگيريا خوه دبن؛ قيجا چ نهو سه روبهري و جه ب دلي وان و يان ژي ب زهردرا وان بيت.

د چيروکا (ئافره تا دهلال) دا، ههروهکي هاتيه گووتن بروسکه، گريين چيروکي قه دکهن و ژ بهر هندی شه ره دهقا / ههستي و ميشکيا که سايه تي سه رهکي واته (جوهينکلي) و قه يرانا چيروکي دروست دبيت.

لوتکا چيروکي ل دهمه کييه کو (جوهينکلي)، خانما (تامپيکنيز) خه سيا خوه د کراسي ره شدا دبينيت و پشتي گرييا چيروکي دهيته قه کرن.

× جو، تونابيت ب وهستييي، دقيا توزه لام بي، ناچي بيت تو هندی لاوازي بي.»

2. راستينما / Verisimilitude :

چه وانيا کاري چيروکي و که سايه تين بهر هه مه کييه و گومانا پيکه اته کا بهر عاقل ژ دور هيلي د هزارا خوينهريدا دروست دکهت. راستينما ئيک ژ بنه مایانه کو د پهرتوکا (هونه ري هوزاني) ژ بهر هه مين (نه رستو) فهيله سوفی يوناني، ۳۸۴ – ۳۲۲ ق.م ای جه ختا لسهر هاتيه کرن. ب بوچوونا وي نهو تشتي ژ هه ژي گووتني نه وهکي راستيي يه، بهلکو تشته که کو چي دبيت روی بدهت، ژ بهر هندی وهکي راستي يان راستينما يه. ب بوچوونا نه رستوي، کريارا

نهمومکن کو چئی دبیت روی بدهت، لسهر کریارهکا مومکن کو نهیی باوهر پیکریه، / بهرزتره . هەرل دویف قی بنه مایه کو چه وانیا راستینما د چیروکیدا دقیا وهسا بیت کو خو هه که چیروکی لایه نی خه یالی و وهمی هه بیت، ههر نه و مومکن بوونا رویدانی بهیته پیش چاڅ. نهوچ ریژهیهک ژ مومکن بوون یان وه که قی پیوستی ب واقعی هه یه هه تا کو بگه هینه راستینمای، چ جارن ب شیوهیه کی تمام نه هاتیه دیار کرن. ژ بو هنده کان شروهه کرنا هویر ژ راستیان، ههر وه کی د (گولیا توره یی) یا (نیستاین بیگ) دهیته دیتن، یا گرنکه. ژ بو هنده کان ریژهیهک ژ هیزا خه یالی بهسه کو باوهریا خوینه ری ب راکیشیت و بهرهمی باش بکهت. ههر چند راستی ب شیوهیه کی خه یالی و وهمی بهینه قه گوهاستن، وه کی کورته رومانا (بمی کوره). دورهییل و شیوازی تاییهت کو (سادیقی هیدایهت) یی دایه بهرهمی خو، بوویه نه گهری هندی کو ژ لایی پتربا خوینه ران بهیته پهسند کرن؛ ههر چند گشت نه ژ رویدانه رهنگه دانان بزاقین دهروونی و میسکی خه یالییه.

3. که سایه تی / Chaacter :

که سایه تیین دروست بووی کو د چیروک، شانونامه و فلمنامه یاندا دهیته دیتن، ب که سایه تی دهیته نا فکرن. نافرینه ری میسکی نقیسه ری رهنکه هه می ده مان مروقه نه بیت و ناژهل و نامیر و تشتین دیتر ژی قه دگریته قه. که سایه تی نه کتهری چیروکییه و د بهرهمی قه گیرانی یان شانوبی دا، که سه که کو سه روبه ری وی یی ره وشتی و دهروونی، د کریارین وی، نه و تشتی دیبیریت و دکهت؛ هه بوینه. نافراندنا که سایه تی ب قی رهنگی د چوارچووقا چیروک یان شانونامه و فلمنامه و... هتد، تا راده کی وه کی که سین واقعی دهینه پیش چاڅ، ب سازکرنا که سایه تیان دهیته نیاسین. که سایه تی د شییت، نه ریت و (سنت)، تاییه تمه ندیا که سی، هیزین سروشتی و جفاکی ژی بیت. که سایه تی ل دویف دابه شکرنا (نی. نیم. فورستیر ای، دابه شی : که سایه تی سادی، نه گور و که سایه تی پیشکه فتی و گوراو، دبیت. که سایه تی ساده یه ک لایه نییه و تاییه تمه ندیه کا دیار نیشان ددهت و که سایه تی پیشکه فتی چند لایه نییه و تاییه تمه ندین باش و خراب و گشتی و تاییهت ب هه قرا نیشان ددهت.

4. ناهروک / Theme :

کو یی هه قپشکه د ههر دوکاندا. ناهروک جه وهه ری سه ره کی بهرهمی نه ده بییه و هه لگری هزارا ناهند و زاله د چیروکیدا. وه کی هزارا ناهند و زال

رووگه

دوره یی، پویته ی ددهت هه سکولین و
دورگیرانین مروقیه تی و زانستی

ژماره 4 بهارا ۲۰۱۲

۱۷۸

دکورتہ چیروکا (نافرہتا دلال) دا، ٹہقہیہ:

"ہزرا ژدہست دانا خوشتقییہ کی، مروقی بی سہروہردکھت. "یان ژی" ترسا ژ روی ب روی بوون دگہل راستیہ کا تہحل و نہخوہش، مروقی شرو شیواو دکھت." ناقہروک، گشت رہگہزین چیروکی دہہلبژیریت، ٹہقرہگہزہ بریتینہ ژ: بابہت، کہسایہتی، کریار، گری و گشت ٹہو تشتین نقیسہری ژ بو دہرپرینا مہرہما خوہ ب کار دئینیت.

ناقہروک، ریکخہری بابہتی دگہل کہسایہتی، دیمہن و رہگہزین دی یین چیروکییہ و ریکا ہزر و تیگہہشتنا نقیسہری نشان ددہت؛ ہہر ژ بہر قی چہندی ناقہروکی، ب گشت چیروکی دزانن، واتہ ہزر یان کومہکا ہزران کو بابہتی سہرہکی ل دویش بوچوونا نقیسہری د چیروکیدا ب ہیز دئیخیت و چیروکی بہرہف ٹیکہتیا ہونہری دہت. ناقہروک ناچی بیت کیمر ژرستہیہ کی بیت.

5. بابہت / Subject, topic :

بریتینہ ژ سہرجہمی رویدان و دیاردان کو چیروکی دثافرینن و ناقہروکا وی وینہ دکھت، ب بوچوونہ کا دی، بابہت، دہستہلاتداریہ کہ کو تیدا داہینان دشیت ناقہروکا خوہ نشان بدہت.

بابہت جیاوازہ ژ ناقہروکی؛ ناقہروک تشتہ کہ کو ژ بابہتی ب دہستقہ دہیت و شروقہ کرن یان دیتنہ کہ سہبارہت بابہتی، وہکی بابہتی چیروکی، چی دبت سہبارہت گولہ کی بیت، ناقہروکا وی ژی شروقہ کرنہ کا بی پایانا سروشتی ہہبوونا گولیہ.

6. دیمہن / Setting :

دہم و جہہ کی کو تیدا کریارا چیروکی روی ددہت ب دیمہن دہینہ ناقرن. ب کار ٹینانا دروستا دیمہنی دی ٹورت / (اعتبار) و راستینماری چیروکی زیدہ کہت و ہہلبژارتنا دروستا جہی رویدانا چیروکی دی ہاریکاریا پہسہندیا رویدانان کہت. ہہر ژ بہر قی چہندی کو خود چیروکین وہمی و خہیالیدا، واتہ چیروکین سورریالیستی؛ سیمبولیستی و لسہر سروشتیدا (ما فوق گیعی)، دیمہنی چیروکی دی لسہر ریرہوا راست و ژ ہہژی پہسہند بوونی ب ریشہ چیت، بو نمونہ دیمہنی رویدانا چیروکا سیمبولیستی و سورریالیستی (بی کورہ) باژیری (ریی) ہ، کو باژیرہ کی گرنگ و میژووی و کہقنہ و نہو ہاتیہ ژ بیر کرن و کافلین وی یین ماین. گرنگترین ٹہرکین دیمہنی نافراندنا دورہیلہ کییہ کو ٹہگہر کریارین کہسایہ تیان دہستینشان نہ کہت و نہبیتہ ٹہگہری رویدانی، ب لایہنی کیمقہ

پشکدار بیت دوان نهجامین کوئو بدهستقه دئینن.

7. ناڤه‌ندا گرنگیی / Focus :

ناڤه‌ندا پویته دانئی، کربار یان راکه‌شا هر به‌ره‌مه‌کی ته‌ده‌بی ب ناڤه‌ندا گرنگیی دهیته نیاسین. د چیروک یان شانؤنامه و فلمنا ماندا، به‌هرا پتر جه‌ختا بابته‌تی لسه‌ر پرسه‌کی یان که‌سایه‌تیه‌کییه؛ نقیسه‌ر پیکولی دکه‌ت سه‌رنجا خوینه‌ری ب وی راکیشیت و وی ب ئیخیته د ناڤه‌ندا چیروکیدا، بو نمونه د رؤمانا (چاقین وی) یا (بوزورگی عله‌قی) جه‌ختا بابته‌تی لسه‌ر که‌سایه‌تییی شیوه‌کار، ماموستا (ماکان) ییه و شه‌رین وی ب دژی سیسته‌ما دیکتاتوریا (رزا شاه)ی دهیته نیشان دان.

د کورته چیروکیدا، ناڤه‌ندا گرنگیی به‌هرا پتر لسه‌ر که‌سایه‌تییه‌کی یان سه‌روبه‌ر و جهه‌کی را دوه‌ستیت، لی د رؤمان، شانؤنامه و چیروکا هوزانکی، ناڤه‌ندا گرنگیی چی دبیت گه‌له‌ک جارن بهیته گوه‌رین و نقیسه‌ر سه‌رنجا خوه ژ که‌سایه‌تییه‌کی بو که‌سایه‌تییه‌کی دیترو ژ سه‌روبه‌ره‌کی بو سه‌روبه‌ره‌کی دیترو ب وه‌رگیریت، وه‌کی د چیروکا (ئافره‌تا ده‌لال) کو ناڤه‌ندا گرنگیی لسه‌ر شیوه‌یین روحی و ره‌وشتا که‌سایه‌تییی سه‌ره‌کی رادوه‌ستیت؛ لی د رؤمانا (هه‌قزینی خانما ئاهو)، به‌ره‌مه‌ی (عله‌لی موحه‌مه‌د نه‌فغانی) دا، ناڤه‌ندا گرنگیی ژ که‌سایه‌تییه‌کی بو که‌سایه‌تییه‌کی دی؛ واته ژ (خانما ئاهو) بو (سه‌ید میران) و ژ (سه‌ید میران) بو (هوما)ی و ژ سه‌روبه‌ره‌کی بو سه‌روبه‌ره‌کی دیترو، واته سه‌روبه‌ر و جه‌ین جیا و ازین که‌سایه‌تییین رؤمانی، دهیته گوه‌رین.

8. گوشه‌ نیگا / point of view :

یان گوشه‌یا فه‌گیرانی، نیشان ده‌ری شیوازه‌کییه کو نقیسه‌ر ب ریکا وی که‌ره‌سته‌یین چیروکا خوه پیشکیشی خوینه‌ری دکه‌ت و ب گشتی په‌یوه‌ندی نقیسه‌ری دگه‌ل چیروکی نیشان دده‌ت. نقیسه‌ر ب هاریکاریا گوشه‌ نیگایی بابته‌ته‌کی د فه‌گوه‌یزیت یان باس دکه‌ت. نه‌فه‌گوه‌استنه یان باس کرنا بابته‌تی چی دبیت ب ریکا که‌سی ئیکی یان که‌سی دووییی یان که‌سی سییی، بهیته نه‌جامدان.

دی شیین گوشه‌ نیگایی دابه‌شی گوشه‌ نیگایا ناڤه‌کی / Internal point of view و گوشه‌ نیگایا ده‌ره‌کی / External point of view ، بکه‌ین: (a) د گوشه‌ نیگایا ناڤه‌کیدا؛ فه‌گیری چیروکی ئیک ژ که‌سایه‌تییین چیروکی، که‌سایه‌تییی سه‌ره‌کی یان که‌سایه‌تییی لاهه‌کیه و چیروک ژ گوشه‌ نیگایا که‌سی

رووگه‌ه

وهرزیه، پویته‌ی د ده‌ته فه‌کولین و
وه‌رگیرانین مرؤقیه‌تی و زانستی

ژماره 4 بهارا ۲۰۱۲

ئىككى دهيته قه گوهاستن. ده مى كه سايه تىي سهره كى بيت ب (قه گير _ قاره مان
(دهيته نافكرن و ده مى كه سايه تىي لاهه كى بيت ، ب (قه گير _ چاقدير) دهيته
نافكرن. رومانى (ريفه بهرى قوتابخانى) ژنقىسينا (جه لالى نالى نه حمه د) ب
گوشه نيگايا قه گيرى قاره مان ، هاتيه نقيسين و د چيرو كين ب هه قگرىدايى (نه ق
شكه سته) ، به رهه مى (جه مالى مير ساديقى) ، گوشه نيگايا قه گير _ چاقدير ،
ب كار هاتيه ؛ نمونا قه گير _ قاره مان ژ گوشه نيگايا نافه كيدا د (ريفه بهرى
قوتابخانى) :

× من شيانين نه قى ئىكى نه بوون ، ب چقيليا تيين خوه ، يى ديار بوو كو نهو يى
بوو به رپرس . ب ته عدا خرخره دكر و هيدي تاخفتنين خوه ل نا ق چاقين مرقى ددا .
هه چكو ژ بو گوهدارىي پيوستى ب گوهى نينه . من سه د و پينجى تومهن دانا بوو
د كارگيرى گشتى ، هه تا كو نه ق نه مره من دايه نيمزا كرن . من هنده ك ژى پى
راسپارد بوون و نه و دوو هه يف بوون نه زل دويف به زى بووم . موى د به رانه دچوو .
من دزانى چ نه و په سه ند بكه ت يان په سه ند نه كه ت ، نه و كارى ب دويماهيك
هاتى . وى ب خوه ژى دزانى . پشت راست ببوو كوب قى چهندا كرن ، بتنى خوه
يى شره مزار كرى ؛ لى كاره ك بوو و هاتبوو كرن .⁵

نمونا قه گيرى _ چاقدير ، د گوشه نيگايا نافه كى ژ (نه ق شكسته) :

× ده مى (ملووك) بوويه هه قزينا وى ، بو ماوه يه كى دريژبى دهنكى بوو ؛ ب لايه نى
كىم كه سى ژ ده قى (ملووك) ي چ گازنده گوه لى نه دبوو . هه ر چهنده (عگار ه) ي
گه له ك ب سهرى دئينا لى نه و هه ر يا بى دهنك بوو . پشتى (معصومه) مرى ،
(ملووك) ي بو ماوه يه كى دريژيا ره شپوش بوو . چاقين وى تژى خه م بوو . هه ر ل
وى ده مى قه رقه شه ده ست پى بوو . (ملووك) د هاته ده ف مه و دكره گرى . پنيين
ره شين له شى خوه نيشا دا پيرا من ددا .⁶

(b) گوشه نيگايا دهره كى ؛ يى د سنورى زانايى گشتى يان عه قلى گشتيدا
و چيروك ژ گوشه نيگايا كه سى سيي دهيته قه گوهاستن و نقيسه ر دچيته د
له شى كه سايه تياندا و تايبه تمه نديين روحى و ره وشتيين وان ژ بو خوبه ران شروه
دكه ت ؛ ب بوچونه كا دى هزره كا بلندتر ژ دهرقه ، و ريبه ر يا كه سايه تيين چيروكى
دكه ت و ژ نيزيكقه ديده قانى كرىار و هزرين وانايه و هايدارى رابردوو و نهو و
تايندا وانه و هايدارى هزر و هه ستين هه مى كه سايه تيين چيروكييه . نه ق شيوازى
قه گيرانى ب گوشه نيگايا زانايى گشتى و عه قلى گشتى دهيته نياسين . رومان
(جهى قالايى سلوج) ژنقىسينا (مه حمودى دوله ت ئابادى) و (هه قزىنى خانما

كورتە چيروك

روگه ه

وهرزیه، پویته ی د دهته قه سکولین و
وهرکیرانین مروقه ایته ی و زانستی

ژماره 4 بهارا 2012

ناهو) ژ نقیسینا (عہلی موحمہد ئهفغانی) ب گوشه نیگایا زانایی گشتی
ہاتینہ نقیسین؛ نمونا زانایی گشتی د گوشه نیگایا دہرہکی ژ رومانا (جہی
قالایی سلوچ ای:

× مۆرگانی، ب دہستہکی تہنہکا خورپژ و ب دہستی دی، دہستی کچا خوہ گرت
بوو و چوو د حہوشیدا، عہباسی ہست ب خہمین وان دکر. ہاجہری بیہنہک
بوو گری ہیلای. نہ بلند، ہیچدی دکرہ گری. دایکا وی دہستی وی گرت و
رادکیشا. ہاجہری ہر خوہ قہدکیشا. جۆرہ ترسہک، ترسا برای مہزن پیت
وی دلہرزاندن. ہر چہندہ خوہل پشت دایکا خوہ قہشارت بوو، لی دگہل ہندی
ژی ژ ناخی دلی نہیا تہنا بوو، پاشقہ دچوو و بی تاوی دکر. ئهقی چہندی کہربین
مۆرگانی دوو بہرانبہر دکر. ہر ژ بہر ہندی ہیشتا نہگہہشتیہ مال خہبہر
گووتنہ عہباسی و چ ہاتیہ بہر دہقی گووتنہ عہباسی. »^۷

ہندہک جارن قہگیر ب تنی دچیتہ لہشی ٹیک ژ کہسایہ تیین چیروکیدا و ژ دیتن
و زمانی وییہ کوسہبارہت رویدان و کہسایہ تیین دی یین چیروکی برباری ددہت؛
ب بوچوونہکا روہنتر، نقیسہر ب تنی ٹیک ژ کہسایہ تیین چیروکی د ہلبژیریت
و ژ دہرقہ ریہریا ہزر و کریارین وی دکہت.

ئہو ب خوہ ئهق کہسایہ تییہ د چیروکیدا نوینہری نقیسہرییہ و نقیسہری خوہ یی
ل پشت سہری ویدا قہشارتی و ب قی چہندی بی لایہ نیی ددہتہ چیروکی. ئهق
شیوازی قہگیرانی، ب گوشہ نیگایا زانایی گشتی یان عہقلی گشتی سنوردار
ہاتیہ ناقرن. رومانا (سووشون) | (سیمین دانیشقہر) و (دریثیا شہقی) ژ
نقیسینا (جہمالی میر سادیقی) ب قی جۆری گوشہ نیگایا ہاتیہ نقیسین.
نمونا زانایی گشتی سنوردار د گوشہ نیگایا دہرہکی ژ رومانا (سووشون):

× زہری لاو تیگہہشت بوو. ئهگہر مروقی گونہہ کرو تیداب سہرکہت، ئہو گونہہ
ب بوچوونا وی و یین دی نہگونہہہ و ئهگہر سہرنہکہفت، ئہو گونہہہ، گونہہہہ و
دقیاقہ رہبوو بکہتہ قہ و ئهگہر قیا ہزرا خوہ ب بیثیت، لی ما کی ہہبوو کوگوہی
خوہ بدہتی؟ حہمیدی کو د قی جیہانیدا ژ بلی ژن و ویسکی و کوتران، چ ہزرین
دی نہبوون؟ یان ژ (سوہراب) ای کو مہزناتیی چاق و گوہین وی گرت بوون؟ یان
ژی (عزت اللہ) ای کو شہرہدہق دگہل خودی دکر؟ یان ژ مہتی کو نوکہ ب تنی
چوونا کہربہ لای و ہیلانا حہشیشی لسہر ئہ زمانی وی بوو. »^۸

9. گفتگو / Dialogue :

ب واتایی ناخافتن و دان و ستاندن کرن دگہل ہہق و ژ ہہق گوہرینا ہزر و بیرو

روگہہ

وہزیہ، پویتہی د دہتہ شہکولین و
وہکیرانین مروقیاتہی و زانستی

ژمارہ 4 بہارا ۲۰۱۲

باوهرانه و د هوزان، چيروک، شانونامه و فلمنامه ياندا دهیته بکار نیان؛ ب بوچوونه کا دی، ناخفتنه کا کو دناقبه را که سایه تییان یان ب شیوه کی به رفره هتر، نازادانه د میشکی هه ر ئیک ژ که سایه تیان، د به ره مه مین نه ده بیدا روی دده ت، گفتگوویه.

ژ تایبه تمه ندین گفتگوویا بی کیما سی نه قه یه کو سی تایبه تمه ندیان دخوده دا خوبا دکه ت: تایبه تمه ندیا له شی و دهر وونی و جفاکی.

د قی نمونی ژ کورته چيروکا (زهلامی د قه فه سیدا) بی (سادیقی چووبه ک)، هه ر سی تایبه تمه ندین که سایه تیین چيروکی دهیته نیشان دان:

× لاسی رحی، رها من لوسی، شگ شگا من. تو شگی یان مروقی؟
ژ مروقان باشتی؟ ده ست خوش، ته قه نج کر نه بوویه مروقی. نه گه ر بیایه مروقی چ جار ان جهی ته ل قیری نه دبوو... نه ز دزائم تو برسی، ناخ دلی سه.»^۹

10. شیواز / Style :

شیوه یه که تایبه ته کو نقیسه ر ژ بو دهر بریتنا چه مکین خوه د کورته چيروک و رومانیدا ب کار دئینیت، ب بوچوونه کا دی، کا نقیسه ری نه و تشتی د چيروکیدا گووتی چه وابه یان کریه، که واته شیواز چه وانیای ریکخستن و لیکدانا بیرو باوهر، هه لبرارتنا په یقان، وینه یین خه یالی، پیکهات و ریتمییه و د دویقچوون و شروقه ولیکدانا شیوازی هه ر نقیسه ره کی، گشت نه قه ره گزه لبه ر چا قه دهینه و درگرتن، چونکی هه ر چيروکنقیسه ک نه قان ب شیوی خوه بی تایبه ت بکار دئینیت و هه ر ژ به ر هندی شیواز جیا وازه ژ ریبازا نه ده بی / School .

شیواز، نیشانده ری چه وانیای هزر و که سایه تیا نقیسه رییه، یا خوه هه ر وه کی (ژورژ لووی بو فون / سروشت ناسی فرهنسی: ۱۷۰۷ - ۱۷۷۸) گووتی، × شیواز نقیسه ر ب خوه یه. «لی ریبازا کومه کا بنه ما و ریکانه کو هه ر نقیسه ره ک ل دو یف تیگه هشتنا خوه بی تایبه ت وان تا راده کی د نقیسه یین خوه دا لبه ر چا قه وهر دگریت و ژ به ر وی چه ندی جو رین چيروکین ریالیزمی، ناتورالیستی، رده مزیه ت و سورریالیستی دهینه و جودی، که واته شیوازی لایه نی که سایه تی هه یه و ریبازی لایه نی کومی؛ بو نمونه گه له ک ژ به ره مه مین (جه لال تالی نه حمه د) ای ب تایبه ت کورته چيروکین (خویشکا من و ته قنپیرک) و هه روه سا گه له ک ژ چيروکین (ئیبراهیم گولستان) ای ب تایبه تی چيروکا دریژا (حیکایه تا ژ روزگاری چووی)، پهیره وییا بنه ما و ریکین ریبازا ریالیزمی دکهن، لی هه ر ئیک ژ نقیسه ران شیوازی خوه بی تایبه ت د نقیسه ییندا هه یه؛ وان چيروکان سه ره رای هندی کو د

ریالیزمینهن نیک سهر ب شیوازی گوفتاری و یی سهر ب شیوازی نقیسارییه .

11. کریاریان کریارا چیروکی / Action :

زنجیره رویدان و سه روبهر و جهانہ کو بابه تی نه دهبی ب هوزان و په خشانقه ریک دئیخیت و نه ژ زنجیره رویدانه ب هه قرا دهستپییکا گری / پلات، دروست دکهن. هه ر ژ بهر قی چهندی هندک جارن کریاریان کریارا چیروکی ل هه مبهری زاراقی گری بکار دئینن، هه ر چهنده هندک دبیزن کو کریارا چیروکی د ریکخستنا رویداناندا یی مایی تیکه ره، لی نه دلوزیکی و بهلگه یی کرنا وان. زنجیره رویدانین کریارا چیروکی دشیت واقعی، میژوویی، خه یالی، چیبوویی، ناقه کی، دهره کی، زهینی و لهر چا قبییت.

هندهک جارن کریارا چیروکی ب واتایی چیروکا سه ره کیا شانؤنامه، فلمنامه، حیکایهت، کورته چیروک، رومان و هونراوین فه گیرانییه. د چه مکی سیننه مایی داب هیلا چیروکی / Story – line هاتیه نیاسین. نه ژ زنجیره ژ رویدانان د چیروک یان شانؤناماندا به رسقا فان پرسیاران ددهت: دی چ روی ددهت؟ که سایه تی چ دبیزن و چ دکهن و هزر دکهن؟ چ نه جامه ک ژ کریار و هزرین وان دی ب دهستقه هییت؟

بههرا پتريا جارن کریاری لایه نی له شی ناقه گریت و خو هندهک جارن بیی کو ناخفتنهک بهیته کرن، کریارین چیروکی روی ددهن. بههرا گرنک ژ نه رکی کریاری نیشان دانا دروست بوونا پله ییا که سایه تی و گرییه. زنجیرین ریکخستی و لوژیکی ژ کارین گریدایی ب هه ژ، گرییا رومانی دروست دکهن.

21. سیمبؤل / تمثیل و نماد:

پیشکیشکرنا چیروکی یان ب شیوی راستی دهیته نه جامدان، یان ب شیوی مه جازی؛ راستی یان حقیقی، واته ب کار ئینانا په یقان د واتایی خوه یی حقیقی و هوبر دا، و مه جازی ژی بریتیه ژ بکار ئینانا په یقی نه د واتایا خوه یا حقیقیدا. ده می دبیزین: "زارویی وی په رپه ر بوو." مه بهست دهر برپنا ناراسته خویا مرنا وی زاروکییه. تمثیل و نماد جو ره کن ژ مه جازی؛ واته دهر برپنا چه مکان د چیروکیداب شیوه یه کی ناراسته و خو و تاماژهی دهیته نه جامدان.

تمثیل، پیشکیشکرنا که سایه تی، هزر یان دور هیلیه ب شیوه یه کی کو هه م خوه نیشان بدهت و هه م تشته کی دی؛ هه ر ژ بهر قی چهندی، نقیسه ره که سایه تی و رویدان و دیه نی چیروکی ب رهنگه کی د هه لبرتیریت کو بشیت مه بهستا خوه کو بههرا پتر کو برتر ژ فه گیرانا سه ره ییا چیروکییه، ب فه گو هیزیته خوینه ری. تاییه تمه ندیا هونه ریا تمثیل ی نه وه کوبه چه وانیا (انتزاعی)، لایه نه کی مروقی

رووگه ه

وهرزیه، پویته ی د دهته شه کولین و
وهرکیرانین مروقیه تی و زانستی

ژماره 4 بهارا 2012

بدهتی، وهکی پهیکه ری نازادی یان پهیکه ری داد. ب قی چندی، تمثیلی جه مسهره کی ناشکرا و جه مسهره کی قه شارتی بی هی، کو خوبه ر ب هزر کرن و هویر بینی د جه مسهری ناشکرا دا بهر هفتیگه هشتتا جه مسهری ان جه مسهرین تمپیلی کو هه لگری خالین رهوشتی و هه نه کین جفاکی و رامیارینه دچیت. پهرتوکا (که لیله و دمنه) و ههروه سا روماننا (مه زره عا نازه لان) بهرهمی (جورج نوروئل / نقیسه ری ئینگلیزی) هندک ژ نمونه ژ بهرهمی تمثیلی دهینه هژمارتن.

سیمبول، شیوهیه کی ناراسته خویه کو نقیسه ر ب مفا وهرگرتن ژ وی بابته کی ل ژیر چاقدیریا بابته کی دیتر، تشته کی ل دویف تشه ته کی دیتر نیشان ددهت و دیمه ن و چه مکان ب مفا وهرگرتن ژ چاقدیر و نمونان پیشکیش دکهت، ده می گوله کا سور ب جهخت کرن و دووباره کرن و هسف دکهین، گول هه ره مان گولا سوره لی تشته کی پتر ژ خوه نیشان ددهت کو هزارا مه ب خوهقه مژویل دکهت؛ بو نمونه هزارا مه بهر هفتیگه نجاتی، نه قینی و جوانیی دبهت. واته گولا سور سه ره رای هندی کو گولا سوره، ره مزنی گه نجاتی و نه قینی و جوانییه ژی، یان ژی دیمه نی بارانی و بورانی د کورته چیروکا (زهلامی گیله کی) ژ نقیسه سینا (بوزورگی عهله قی) کو سه ره رای دیمه نی سه رقه بیی وی دیمه نه کی دی ژی بی هی کو نه و ژی په ریشانی و بی سه روه ریا رووحی و دهروونیا زهلامی گیله کییه.

ژیددر: جمال میر صادقی، قصه نویسی

کورتیه چیروک

1. H.E. Bates, The modern short story. P. 19.

2. فصل نامه زنده رود: نایا کورته چیروک گرنگه، وهرگیرانا: اصغر رستگار، اصفهان، ۱۳۷۴، ژماره (۱۲ و ۱۳)، ل (۶۸).

3. فصل نامه زنده رود: ص (۷۱).

4. فصل نامه زنده رود: ص (۷۴).

5. جلال ال احمد: مدیر مدرسه، تهران، بی نا، ۱۳۳۷، ص (۵ و ۶).

6. جمال میر صادقی، این شکسته ها، تهران، رز، ۱۳۵۵، ص ۷۲.

7. محمود دولت آبادی، جای خالی سلوچ، تهران، آگاه، ۱۳۵۸، ل (۹۲).

8. سیمین دانشور: سووشون، تهران، خوارزمی، ۱۳۴۸، ص ۱۸۳.

9. صادق چوبک: خیمه شب بازی، تهران، جاویدنامه، ۱۳۵۴، ص ۱۰۹ - ۱۱۰.

روگه

وهرزیه، بویته دی دمه قه کولین و وهرگیرانین مرؤقابه تی و زانستی

ژماره 4 بهارا ۲۰۱۲